

ПОВІДОМЛЕННЯ**ПРИВІТАННЯ ВІД КОЛЕГ**

Редколегія, Редакція, автори вітають головного редактора "Сумської старовини" Звагельського Віктора Борисовича з присудженням йому премії імені Петра Тронька у номінації "За науково-організаційну та просвітницьку діяльність в краєзнавстві".

Премія імені академіка Петра Тронька Національної спілки краєзнавців України присуджується за вагомий внесок у справу вивчення, дослідження і популяризації історико-культурних і природних багатств рідного краю. Лауреатів визначає президія правління НСКУ.

Усім нагородженим присвоюється звання "Лауреат Премії імені академіка Петра Тронька" з врученням диплома, почесного знака і грошової премії.

Друзі та колеги від щирого серця бажають Віктору Борисовичу міцного здоров'я, наукового натхнення, нових звершень на ниві організаційної та просвітницької діяльності, наснаги у вирішенні усіх актуальних питань сьогодення.

* * *

ПАМ'ЯТНА ДОШКА У ЛУБНАХ

У Лубнах на Полтавщині відкрито пам'ятну дошку, присвячену заснуванню міста, на якій вказані імена дослідників - істориків та археологів, що впродовж десятиліть вивчали минуле літописного города. Серед них: Ф. Камінський, В. Ляскоронський, О. Лазаревський, К. Скаржинська, Г. Стеллецький, К. Бочкарьов, В. Милорадович, Ю. Моргунов, О. Сухобоков, І. Горенко, Б. Ванцак, Н. Зеленюк, В. Бугрім, О. Супруненко.



* * *

ВИСТАВКА “З ШЕВЧЕНКОМ У СЕРЦІ...”

З 12 по 31 березня 2013 р. в Історико-меморіальному музеї Михайла Грушевського (Київ, вул. Паньківська, 9) пройшла виставка “З Шевченком у серці...” (традиції вшанування Великого Кобзаря впродовж трьох століть). Ця спільна акція МГО “Ми Українці” й Історико-меморіального музею Михайла Грушевського проводилася у зв’язку з підготовкою до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка.

Експозиційний задум виставки втілено трьома експозиційними блоками: шевченкознавчими студіями М.Грушевського кінця ХІХ - початку ХХ ст.; *“Шевченківськими днями”* міжвоєнної української еміграції; творчим доробком народного художника України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка 2013 р. Петра Печорного.

Перший блок представлений оригіналами наукових та публіцистичних творів М.Грушевського про Великого Кобзаря. У 1895 р. історик започаткував серію шевченкознавчих праць - *“Дрібничка до генеалогії Шевченка”*, *“Шевченко і українська минушина”*, *“Українське свято”*, *“Два ювілеї”*, *“Свято єднання”*, *“Шевченкові роковини”*, *“Шевченкове слово”*. Важливим сюжетом публіцистики історика було висвітлення роботи Об'єднаного комітету зі спорудження пам'ятника Т.Шевченку у Києві, з яким він активно співпрацював. До вікового ювілею Кобзаря М.Грушевський присвятив публіцистичний твір *“Шевченкове століття”* та документальну публікацію *“Матеріали до історії Кирило-Мефодіївського братства. Признання кирило-мефодіївців”*. Перебуваючи в еміграції, історик започаткував видання з промовистою назвою *“Борітеся - Поборете!”*.

Другий блок - колекція світлин і копії документів з Національного архіву Чеської Республіки (фонд *“Український музей в Празі”*) та Наукового архіву Болгарської академії наук. Вони були виявлені дослідником міжвоєнної української еміграції в Європі кандидатом історичних наук, доцентом Сумського державного університету Власенком Валерієм Миколайовичем. Колекція фотодокументів, афіш, запрошень, оголошень, програм концертів, святкових заходів, урочистостей відтворює діяльність українських емігрантських громадських, наукових, культурно-освітніх організацій в країнах Європи (Австрія, Бельгія, Болгарія, Німеччина, Польща, Румунія, Франція, Чехословаччина, Швейцарія, Югославія) й Америки (Аргентина, Бразилія, Канада, США) з відзначення шевченківських свят. Українські емігранти щороку святкували так звані *“Шевченкові дні”* як національне свято. Вони об'єднували представників усіх політичних напрямів еміграції - ліберально-демократичного, монархічного, соціалістичного та націоналістичного. Такі свята були засобом вияву національної ідентичності та самосвідомості українців, які з різних причин опинилися поза межами Батьківщини.

Третій блок експозиції представлений серією декоративних тарелей за мотивами творів Т.Шевченка лауреата Національної премії імені Т.Шевченка у 2013 р. художника Петра Печорного.

Мистецькою складовою виставки став виступ народного артиста України, лауреата Державної премії імені Т.Шевченка 2006 р., сучасного кобзаря Василя Нечепи.

На відкритті виставки виступили члени Ради старійшин МГО *“Ми Українці”* Лідія Горбунова, доктор історичних наук, професор Ірина Матяш, історик Валерій Власенко, представники Фонду культури України, Міністерства закордонних справ, Київської міської ради. Репортажі про виставку показали телеканали УТР, *“Рада”*, *“24 години”*.

В.М. Смахов

* * *

ДО ДНЯ ПАРТИЗАНСЬКОЇ СЛАВИ

19 вересня 2014 р., напередодні відзначення Дня партизанської слави в Україні, у приміщенні Сумської міської бібліотеки ім. Тараса Шевченка за ініціативи Сумської обласної державної адміністрації відбувся круглий стіл, присвячений історії партизанського руху на Сумщині у роки Другої світової війни. Науковці, експерти, громадські діячі спільно з представниками влади обговорили роль партизанського руху та його значення в історії держави.

Зібрання відкрили доповіді кандидатів історичних наук Олександра Володимировича Вовка та Галини Іванівни Корогод. О. Вовк у загальних рисах схарактеризував антирадянський селянський партизанський рух в Україні, й на Сумщині зокрема, у 20 - на початку 30-х років ХХ ст. Акцент робився на причинах розгортання, напрямках, а також його локальному та стихійному характері.

Тему продовжила Г. Корогод. Вона висвітлила основні етапи радянського партизанського руху у 1941-1944 рр., центром якого стала саме Сумщина. Доповідач підкреслила багатонаціональний та різносоціальний склад партизанських загонів, але його основу становило селянство. Вона наголосила на необхідності об'єктивної оцінки значення партизанського руху в період радянсько-німецького протистояння, зокрема, важливості диверсійної й розвідувальної діяльності партизан у підготовці окремих військових операцій Червоної армії, а також інформаційно-пропагандистської функції в роботі з місцевим населенням окупованих територій. Однак, якщо врахувати досвід тієї війни, то слід зазначити й прорахунки керівництва СРСР в організації партизансько-диверсійної боротьби в тилу ворога, що призвело до фактичного його провалу на початковому етапі війни й великих людських втрат.

В обговоренні взяли участь доценти СумДУ В.М. Власенко і В.А. Нестеренко. Зокрема, останній висвіплив умови й проблеми розгортання радянського партизанського руху на початку війни й наголосив на тому, що антирадянський селянський партизанський рух 20-х років і радянський партизанський рух 40-х років ХХ ст. принципово різні за своїм характером: перший - це стихійний опір селянства, тоді як радянський, у період його активного розгортання у 1943-1944 рр., - переважно організований й підтримуваний державою.

Захід активно висвітлювався місцевими засобами інформації.

В.А. Нестеренко

* * *

ІХ МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “ДРАГОМАНІВСЬКІ СТУДІЇ”

10 жовтня 2014 р. у Софії відбулася ІХ Міжнародна наукова конференція “Драгоманівські студії”. Цього року вона була присвячена 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Михайло Драгоманов, який очолював кафедру загальної історії Софійського університету у 1889-1895 рр., неодноразово звертався до постаті українського національного генія. Його перу належить більше 10 наукових студій про життя та творчість поета. У науковому архіві Болгарської академії наук зберігаються документи, які свідчать про великий інтерес М. Драгоманова до шевченкіани.

Оргкомітет конференції: член Фундації “Мати-Україна”, заступник голови Спілки українських організацій в Болгарії А. Якімова (голова), викладач відділення україністики факультету слов'янської філології Софійського університету ім. св. Климента Охридського доктор наук Р. Камберова, науковий співробітник Інституту етнології та фольклористики з Етнографічним музеєм БАН П. Христов та співробітник Посольства України в Республіці Болгарія Д. Кримов.

Організаторами наукового форуму виступили Українська недільна школа при Фундації “Мати Україна”, Посольство України в Республіці Болгарія та Софійський університет ім. Св. Климента Охридського. Серед почесних гостей конференції - професор, доктор історичних наук, ректор Софійського університету І. Ілчев та Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Болгарія М. Балтажи. Вони привітали учасників конференції. Посол України подарував ректору університету сигнальний екземпляр унікального видання “Кобзаря” Тараса Шевченка українською та болгарською мовами. До привітань учасникам конференції приєдналися заступник декана факультету слов'янської філології доцент Б. Пенчев та голова Спілки українських організацій у Болгарії О. Коцева.

Викладач цього факультету В. Драгулева, яка у вересні 2014 р. у Будапешті зустрілася з онукою М. Драгоманова Наталією Драгомановою, зачитала від неї вітальний лист. Голова оргкомітету конференції А. Якімова зауважила, що цього року виповнився 130-літній ювілей сина Михайла Драгоманова і батька Наталії Драгоманової Світозара Михайловича. Вона відзначила, що у фонді академіка БАН Івана Шишманова зберігається низка документів про наукові студії Михайла Драгоманова у галузі україністики, літературознавства, соціології та політології.

На засіданні першої секції обговорювалася тема “М. Драгоманов і Т. Шевченко”. Були оприлюднені доповіді Л. Терзійської “Шевченко и някои аспекти на развитието на украинската литература през ХХ век”, Р. Василева “Възгледи на М. Арнаудов за влиянието на Тарас Шевченко върху българския литературен живот”, Е. Данкова “Проф. Михаил Драгоманов и

българо-українските културни взаимоотношения (Към въпроса за украинската диаспора в България)”, Д. Томова, Ц. Радулова та Г. Колева “*Михаил Драгоманов във фондовете на Научния архив на БАН*”, К. Петриченко “*Т.Г. Шевченко на сторінках українських еміграційних видань (за документами ЦДАЗУ)*”, В. Власенка “*Шевченкіана міжвоєнної української політичної еміграції в Болгарії*”, А. Якімової “*Сучасна українська діаспора Болгарії і Шевченко*” та Р. Камберової “*Знаят ли българите кой е Шевченко?*”.

Перша підсекція була присвячена проблемі культурологічного підходу до викладання мови та літератури. С. Жигун виголосила доповідь “*Шевченко у творчості письменників літературної групи “Ланка”*”, О. Сорока - “*Новите думи от украински произход в българския език*”, К. Анева “*Взаимодействие между слово и рисунка в ранното творчество на Тарас Шевченко*”.

На засіданні другої підсекції “*Етнографічні рефлексії у ХХІ ст.*” йшлося про фольклористичні розвідки М. Драгоманова у дослідженнях українських учених (І. Огієнко) та зміни ідентифікації нині проживаючих у Болгарії болгаро-українців (Т. Матанова).

Під час роботи другої секції “*Збереження етнонаціональної ідентичності українців у Болгарії*” А. Якімової поінформувала учасників форуму про виставку “*Шевченко в нашому домі*”.

На конференції розглядалися також різноманітні питання українсько-болгарських та болгарсько-українських відносин у минулому та сьогодні.

Після закінчення форуму її організатори, учасники та гості поклали квіти до пам'ятника Т. Шевченку у болгарській столиці.

А. Якімова